

2021

Bomen kappen is kapitaalvernietiging

Natuur-Westland

Auteur: Aad van Uffelen

13-11-2021

Bomen kappen is kapitaalvernietiging!

Auteur; Aad van Uffelen, Naaldwijk

Fotografie; Aad van Uffelen

13 november 2021

Omslagfoto, gekapte populieren op de Hoogwerf; Aad van Uffelen

Voor nader contact: Aad van Uffelen of:

Natuurlijk Delfland

Postbus 133

2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl

<https://delfland.knnv.nl/>

<https://delfland.knnv.nl/kennisbank/knnv-lijst-natuurlijk-bouwen/>

twitter: NatuurlijkDelfland

facebook: NatuurlijkDelfland

instagram: NatuurlijkDelfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Beschermen, maar hoe?.....	3
3	Compensatie heeft geen ecologische kwaliteit!.....	4
4	Welke bomen kiezen?.....	6
5	Een voorbeeldboom; Robinia pseudoacacia.....	8
6	Groen is winstgevend.....	8
7	Samenwerkingsverband Platform Natuur-Westland.....	10

1 Inleiding

In de gemeente Westland zijn bomen en het overige groen al jaren sluitpost bij de landschappelijke planning en bij bouwprojecten. Bomen zijn vooral een sta-in-de-weg en groen wordt vooral gezien als kostenpost; dat moet en kan beter; de raadsmeerderheid houdt niet zo van bomen en groen. Het mag inmiddels wel bekend zijn dat bomen zeer veel ecosysteemdiensten leveren en dus een cruciale rol spelen in het klimaat, de waterproblematiek, hittestress, schone lucht en de biodiversiteit. Dat bomen ook van belang zijn voor een reeks andere voordelen: zoals voor onze gezondheid, ze temperen de temperatuur (1 grote boom = 8 airco's), ze zorgen voor een lagere energiebehoefte, ze koelen de omgeving, ze halen giftige stoffen, fijn stof, CO2 en Ozon uit de lucht, daarnaast zijn ze belangrijk voor een aangename leefomgeving, brengen mensen aan het bewegen en maken blij.

Ook geven bomen herkenning en indeling van de landschappelijke omgeving en refereren sommigen aan onze cultuurgeschiedenis zoals de oude beuk in Naaldwijk achter de ABN-AMRO. Bomen zijn uiterst waardevolle en onmisbare medebewoners van de planeet; nu moeten we ze nog gaan begrijpen, liefhebben en waarderen, of dat gaat lukken in Westland is de vraag!

Mogelijk de oudste en historisch waardevolle beuk van Westland, achter de ABN-AMRO, W de Sitterstraat; langs wat ooit de oprijlaan naar Patijnenburg was.

Zonder bomen is de mens niet in staat te overleven, alleen al omdat bomen voor zuurstof zorgen. En omdat duizenden soorten insecten, schimmels, vogels en dieren erin en van leven en bomen voor voedsel en bouwmaterialen zorgen. Ze doen dit via boven- en ondergrondse biodiversiteit. De zomereik heeft de hoogste ecologische waarde. Bomen hebben een grote ecologische en economische waarde, ze zijn geld waard - een volwassen eik of beuk kan wel 90.000 Euro waard zijn - en ze brengen jaarlijks geld op, keiharde economische waarde dus; dat moet zelfs Westlanders, die bomen lastig vinden, aanspreken! Kap je zo een grote boom, dan heb je 1000 tot 2000 jonkies nodig om gelijkwaardig te zijn qua luchtfiltering, watervermogen en zuurstof, maar dan duurt het nog decennia voordat er gelijkwaardige ecologische kwaliteit is. Intussen wil de gemeente voor een enorme boom niet meer dan één enkel stekkie herplanten! Het alsmaar kappen van bomen in de gemeente Westland, door de gemeente zelf, door projectontwikkelaars, bedrijven en burgers, is een van de fundamentele problemen waar Westland mee kampt en waardoor het de minst groene gemeente van Nederland is en blijft en het nooit aan de klimaat- en biodiversiteitdoelen kan voldoen.

Beeldbepalende Aesculus hippocastanum, paardenkastanje, in Kwintsheul

2 Beschermen, maar hoe?

Kapvergunningen worden nu veel te gemakkelijk afgegeven, de gemeente geeft zichzelf vergunningen, daarnaast zijn bijna alle particuliere bomen vogelvrij, er zijn nog maar ca. 80 beschermde particuliere bomen waarvoor wel een vergunning nodig is. Bomen krijgen in de Raad vaak een minachtende opmerking. Te gemakkelijk worden bomen nu gekapt, bij projecten (zoals bijvoorbeeld bij de sloop van het voormalige verzorgingshuis Pijletuinenhof in Naaldwijk). Ook is kappen om onderhoudskosten te besparen een geliefde bezigheid, bij de sportvelden en langs wegen zijn recent zo al honderden grote bomen gekapt. Een geliefde verklaring van de gemeente is dan dat de bomen oud, ziek of gevaarlijk zijn. Alléén met een boomveiligheidskeuring kan je dat bepalen, maar daar krijg je geen inzage in.

Alles gekapt bij de Pijletuinenhof, ook de bijzondere watercypresessen; een kapitaalvernietiging van ca. 200.000 euro.

Opm. Bij een (oude) boom met weinig kans op overleven, of maar enkele jaren nog te gaan, is verplanten een kostbare vorm van kappen!

Opm. Bijvoorbeeld een grote volwassen boom verplanten en daarbij drastisch snoeien aan wortels en takken, verkleint de hergroeikans enorm.

Kortom goed nadenken wanneer wel en wanneer niet verplanten. Boomtaxatie kan dit duidelijk maken.

Het Galgewegbos is gekapt, het Schefferkampbos eveneens, het Waelbos ook, het Haagwegbos is genomineerd, het Rk kerkhof in Naaldwijk ook, het jonge Monnikenbos is per ongeluk... gekapt. Overal in de gemeente worden wekelijks bomen gekapt en over kappen van bosplantsoen, struiken en heesters hoor je niets. Meestal wordt niet gekeken of bomen kunnen worden ingepast in een ontwerp, of dat ze kunnen worden verplant. **Toch moeten we beginnen met bestaand groen te behouden en kappen tot het uiterste beperken;** dit moeten de politiek en burgers eisen.

Een voorbeeld van teleurstellend plantwerk vindt men aan de Leeuwenhorstlaan. Veel bomen zijn daar al twee keer geplant en nog is het dramatisch.

3 Compensatie heeft geen ecologische kwaliteit!

Compensatie betekent meestal stekkie planten die er minstens 25 jaar over doen om een beetje boom te worden, de meeste worden niet ouder dan een paar jaar, soms wordt een jonge boom 2 tot 3 x herplant voordat hij het doet en dan nog is het resultaat vaak treurig, een groot deel van de bomen in Westland is dan ook slecht. Er staan vele zieke essen en nog een deel kastanjes en platanen. En vooral in oudere straten, waar ca. 40 jaar geleden bomen plompverloren in een kuub bomenzand zijn geperst en dus geen groeikansen hadden, staan nog een paar duizend bomen die gaan verdwijnen; ze staan in de stoep, drukken de straat op en geven overlast. Welhaast de helft van de bomen in Westland verkeren in een treurige staat.

Plataan in de stoep, Zuideinde Naaldwijk

Eenieder kan begrijpen dat de verloren gegane boomwaarde en de biodiversiteit door kappen een grote slag wordt toegebracht. De gemeente verdoezelt de feiten hieromtrent en doet voorkomen dat Westland fraai vergroent.

In 2011 waren er 36.288 bomen; 0,36 boom per inwoner (ca. 99.700 inwoners).

Er staan in 2021 in Westland ca. 47.345 bomen (ca. 0,42 boom per inwoner (112.300 inwoners en véél meer wegen en bedrijventerreinen) we zijn dus weinig opgeschoten), waarvan slechts een klein deel volwassen is, grote zijn er steeds minder. Wel zijn er veel stekkie's en ook nog veel zieke of afgetakelde bomen door slecht onderhoud of een slechte standplaats. Nogmaals, het aantal bomen zegt helemaal niets, al pronkt de gemeente er nu graag mee. Inzicht en kennis ontbreekt gewoonweg.

(In een recent gemeentelijk plan voor bomenaanplant staan de meest fraaie domheden, hoe kan dat?)

Feit is dat kappen van grote bomen en herplanten van een kleintje van 2 of 3 meter, geen enkele ecologische kwaliteit heeft. Alleen simpele stammentellers zijn hier blij mee.

De prachtige blokvormige lindes in de Langstraat 's-Gravenzande voordat ze rampzalig zijn gesnoeid.

Beter beschermen

Gemeentelijk groen moet véél beter worden beschermd, belangrijke, monumentale bomen, bijzondere bomen, groenstructuren, bosplantsoen, bomen waar zeldzame vogels in broeden, e.d. moeten alléén bij zeer hoge en maatschappelijk uiterst belangrijke overwegingen een kapvergunning verkrijgen.

Een goede '**Bomenverordening**' kan hierin een grote rol spelen, **maar ook de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de Groenvisie zullen hierin duidelijk moeten zijn; dat zijn ze (nog) niet. Een Bomenverordening, een Bomenfonds, een Bomenbank (voor tijdelijke opslag) en lijsten met beschermde en waardevolle bomen, is hard nodig.**

En dan nog moet je een wethouder, een kundige beleidsambtenaar groen, ecologen en deskundige ambtenaren hebben, die er bovenop zitten om vernieling te voorkomen; een lastig vraagstuk. Sinds de fusie van de gemeente Westland in 2004 is het bomenbestand kwalitatief slechter geworden, de 5 gemeenten zorgden voordien veel beter voor de bomen.

Historische elzen, Alnus, in Wateringen, hiermee stond Westland vroeger vol rondom tuinderijen, ze fungeerde vooral als windhaag, maar zorgen ook voor een rijk insecten en vogelleven.

4 Welke bomen kiezen?

Een mix aan boomsoorten, loofbomen, coniferen en naaldbomen, is het gunstigst voor alle boomfuncties. Juist de transparante bomen (met een hoge optische porositeit ofwel een open kroon) zijn belangrijk omdat die het beste de lucht kunnen filteren. Dichte massieve bomen of boomgroepen zijn veel minder effectief in luchtzuivering dan enkele of een losse groep of een lijn van bomen. Alle groen filtert lucht, maar transparante bomen - liefst met een ruwe/beharde bladstructuur - doen dat het beste en wel tot 16 x beter dan bijvoorbeeld gras. Logisch dat grote, volwassen bomen dit veel beter doen dan jonge aanplant, een grote boom kan wel 70 x méér fijn stof verwijderen dan een kleine, laat staan dan jonge aanplantstekkie. Een rapportage van het Ministerie van LNV stelt dat de economische baat van de verwijdering van één kilogram fijnstof in de bebouwde kom 300 euro waard is! Luchtzuivering door bomen heeft effect op de wijde omgeving van een boom. Een forse boom voor je huis of balkon is dus een zegening. *Bron: PRI-onderzoeker Drs. Fred Tonneijck Tuin&Landschap 2006 / <https://edepot.wur.nl/134286>* Het is tenenkrommend hoe politieke partijen recent (9 nov.) reageerden op de door hen gewenste kap van de Robinia aan de Dijkweg. Het tekent hoe er over wordt gedacht; bomen vinden ze niet belangrijk, alleen tegen verkiezingstijd, dan wel.

We moeten bij de keuze rekening houden met klimaat en biodiversiteit, waardoor inheemse soorten tot de primaire keuzen behoren. In Westland spelen ook de kustwind, zoute lucht en bodemgesteldheid, zoals verdichting, mee, veel kan, maar niet alles en dan nog moet je een goede plek vinden zonder kabels en leidingen en weten dat die boom niet over 20 jaar daar weg moet, of dat tussentijds bij de boom de straat telkens wordt open gegraven; dat is funest voor bomen. Tevens moet de verzorging uitstekend zijn, anders wordt het nog niets. Zoals bij deze moerascypressen in het Dreespark, waarbij in 2020 alle onderste takken zijn afgesnoeid die zo essentieel zijn voor de bijzondere vorm, waardoor deze boomvorm voor altijd is vernield.

Ook van belang is, wat Natuur-Westland al vele malen heeft aangegeven, dat er geen rijen bomen van dezelfde soort meer worden aangeplant. Maar dat er afwisseling is in soorten; van belang voor een betere biodiversiteit en ook om bij invasieve ziekten niet alle bomen ineens kwijt te raken. Een ander punt is dat nog steeds zonder nadenken bomen bovenop kabels en leidingen worden geplant, dat vraagt om een korte levensduur van die bomen.

Vernielde moerascypressen in het Dreespark.

Vooruitdenken is essentieel bij plannen waar je bomen wilt planten. In Westland wordt een boom na 30 jaar afgeschreven en dan vaak gekapt, ook als hij 700 jaar oud kan worden zoals de linde.

De gekapte lindes aan de Dijkweg waren nog maar ca. 35 jaar!

Er zijn nog maar heel weinig grote en oude bomen over in Westland, met het huidige beleid zijn die binnen 10 jaar allemaal gekapt.

De derde dikste boom van Westland, een inheemse Salix met een stamomtrek van 388 cm.

5 Een voorbeeldboom; Robinia pseudoacacia

Dat de gemeente, vaak zonder nadenken, kapvergunningen verleent weten we. Een actueel voorbeeld is de sierlijke Robinia die op de hoek van de Dijkweg/Verdilaan staat, in Naaldwijk. Hiervoor is een kapvergunning afgegeven; de boom zou eerst worden behouden. Tegen de kap is bezwaar gemaakt door Natuurlijk Delfland en Natuur-Westland. De boom oogt gezond en is nog lang niet op zijn maximale boomwaarde. Hij staat ook niet in de weg. De Robinia kan, in ideale omstandigheden, 25 meter hoog worden, maar dat wordt hij daar nooit. De boom heeft een fraaie grillige takstand en een schermvormige transparante kroon. Hij bloeit met witte trossen in juni, flink bezocht door bijen en insecten, later komen er mooie peulen aan de trossen. De boom heeft, naarmate hij ouder wordt, een diep gevoorde schors, het blad is samengesteld oneven geveerd en heeft een verspreide stand. Op de takken zitten doornen. Sommige Robinia's worden ook wel als knotboom of bolboom aangeplant. Feit is dat het kappen van zulke fraaie bomen onzinnig is, toch gebeurt het volop in Westland. O ja, enige scheefstand zegt niets over stabiliteit of veiligheid van een boom, het kan zelfs leuk zijn.

Robinia aan de Dijkweg <https://delfland.knnv.nl/nieuws/bezwaar-kap-robinia-in-naaldwijk/>

6 Groen is winstgevend

Groen - en dus ook bomen - moet, zoals nu, géén sluitpost zijn, maar het beginpunt bij het integraal ontwerpen van de leefomgeving en dan wel Natuurinclusief. De gemeente moet in het prilste stadium van planvorming al een goede plek geven aan het (bestaande) groen en blauw, daarvoor moet er ook kennis zijn en dat is nogal een heikel punt. Dus éérst de groenblauwe structuren ontwerpen en dan wegen en gebouwen. Daarbij kunnen ook groendaken en -gevels, met bijv. wilde wingerd of Hedera - een rol spelen. Van belang is ook dat er een ecologisch geheel wordt ontworpen met zorg voor: ondergrondse biodiversiteit en bodemstructuur; de kruidlaag, een laag met heesters en struiken en de kleine en grote bomen; en zeker ook wilde hagen en bosplantsoen.

Het gaat dus niet alleen om bomen, al kan dat in een straat vaak de enige oplossing zijn, tenzij ervoor wordt gezorgd dat elke boom een flinke boomspiegel krijgt met een passende onderbeplanting.

Natuurlijke erfafscheidingen (liefst gemengde hagen) en vergroenen van tuinen heeft ook een enorm potentieel. Ook rotondes zijn ideale plekken voor bomen, nu worden ze niet effectief benut, dan als, vaak een treurig, reclameobject; zo zonde van de ruimte! Stel dat je 50 rotondes beplant met verschillende

soorten bomen, struiken en planten en er ook een leuke fietsroute en beschrijving van de bomen bij bedenkt; verhalen vertellen en inspireren doe je dus zo!

De machtige Pterocarya fraxinifolia, gewone vleugelhoot in Maasdijk met de karakteristieke veelarmigheid; een boom met een verhaal, maar wie kent ze?

Westland is het meest vol gebouwde stukje Europa, slechts ca. 10 % van het grondgebied is niet bebouwd/verhard en ook daar wordt op geaasd door begerige ontwikkelaars en grootgrondbezitters, met eurotekens in de ogen en een onzorgvuldige gemeente(raad).

Het is de gemeenteraad die verandering kan brengen. Bij de verkiezingen in 2018 bleek echter dat de meeste partijen natuur en groen niet zo belangrijk vonden (*Bron: groene kieswijzer Westland 2018.*) Vinden we een gezonde leefomgeving, klimaatherstel, natuur, biodiversiteit, bomen in de straat en in een parkje, belangrijk, dan maakt het dus wel uit op wie Westlanders straks stemmen. Of er weer een groene kieswijzer komt is nog niet bekend.

Groen is géén kostenpost, maar een ecologisch en economisch verdienmodel en tel daarbij alle voordelen van groen - van bomen - op, dan wordt duidelijk dat in Westland nog zeer veel winst valt te halen als er een beter groenbeleid komt. Begin alvast met een verbod op kappen en begin aan behoud van bestaande bomen. De hovenier en particulier zouden moeten stoppen met steen- en grinttuinen aanleggen. Géén kunststof schuttingen plaatsen of stalen hekken met kortgeschoren beplanting en geen palmen en olijfbomen die niets bijdragen aan de biodiversiteit. Ook de overdaad aan (tuin)verlichting is voor de biodiversiteit niet goed.

De natuurlijke tuin, liefst met zoveel mogelijk inheemse soorten, moet weer nieuw leven worden ingeblazen. Samen kunnen we Westland weer iets van de 'Groene Glorie' van het verleden teruggeven en stappen zetten voor klimaat, biodiversiteit en leefbaarheid.

Natuur-Westland
Aad van Uffelen
13-11-2021

7 Samenwerkingsverband Platform Natuur-Westland

Natuur-Westland zet zich in voor een natuurlijke gezonde leefomgeving met balans tussen economie en natuur. Wij streven naar bescherming van flora en fauna, aandacht voor dieren en voorkomen van dierenleed. Ons doel is een leefbaar gezond Westland waarin mensen partner zijn van de natuur en op positieve wijze met haar samenleven. Voor uitvoering wordt nauw samengewerkt met Natuurlijk Delfland (KNNV).

Contactpersoon Westland: Aad van Uffelen

Partners van **Natuur-Westland** zijn:

- Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving. Ons doel is samenleven met de natuur. <https://delfland.knnv.nl/>
- Stichting Duinbehoud
- Groei&Bloei Westland
- AVN; Algemene vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage e.o.
- Werkgroep Leefbos Westland
- Werkgroep bescherm de Westlandse kust
- De stichting Vogels in het Westland
- Verder is er samenwerking met: Heleen Verduijn (natuurkenner), Natuur- en Milieufederatie ZH; Lobbygroep Kust ZH en Natuurmonumenten